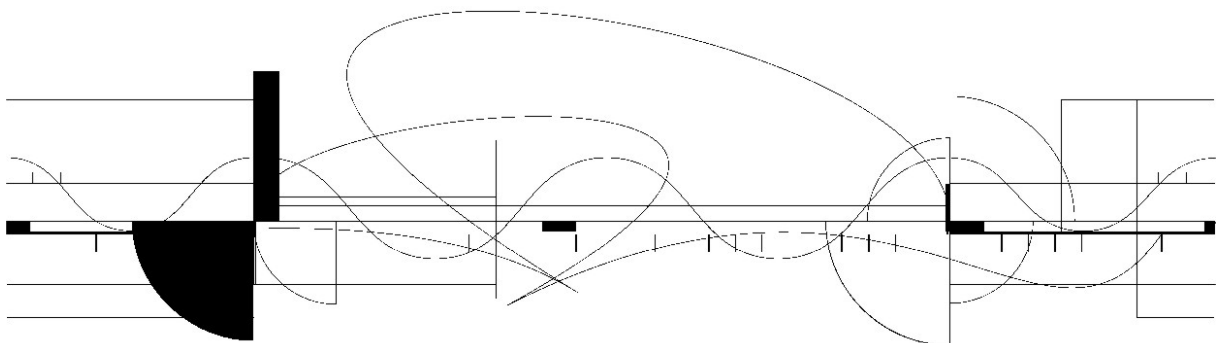

Tentamenbundel versie 1

Rechtsgeschiedenis 1

R.12.2.2.1

Tentamenbundel versie 1
Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.2.1)
Geautoriseerd: maart 2004

Ten geleide:

De onderhavige tentamenbundel is door de examinerator onder verantwoordelijkheid van de Commissie voor de examens geautoriseerd. De tentamenbundel geeft de situatie weer zoals die was op het moment van autorisatie (zie boven). Er kunnen zich nadien wijzigingen hebben voorgedaan, bijvoorbeeld in de wetgeving waarover het tentamen gaat. Dergelijke wijzigingen zijn niet in de tentamenbundel verwerkt.

U dient ervoor te waken dat u gebruik maakt van de meest recente versie van de tentamenbundel van een cursus (zie het overzicht in de laatst verschenen Modulair). Aan oude versies van de tentamenbundel en ander tentamenmateriaal kunt u geen rechten ontleen.

Deze tentamenbundel sluit aan bij de hierboven vermelde cursus met het bijbehorende cursusnummer en bevat twee voorbeeldtentamens. Naar vorm en moeilijkheidsgraad vormen zij een afspiegeling van het tentamen dat als afsluiting van de cursus kan worden afgelegd. Met behulp van deze voorbeeldtentamens kunt u nagaan, of u met een redelijke kans van slagen aan het tentamen kunt deelnemen. Indien u derhalve rechten heeft met betrekking tot een andere cursusversie (ander cursusnummer) dient u rekening te houden met de mogelijkheid dat deze tentamenbundel hier niet of slechts gedeeltelijk op aansluit.

Na de tentamenopgaven is voor beide voorbeeldtentamens het antwoordmodel opgenomen. Daarin staan de antwoorden en verwijzingen naar de leerstof vermeld.

Een tentamen bestaat uit 30 MC-vragen met 4 antwoordalternatieven, waarvoor u maximaal 30 punten kunt behalen. Voor het maken van een tentamen heeft u drie uur tot uw beschikking. Voor de hulpmiddelen, die zijn toegestaan bij een tentamen verwijzen wij u naar de Studiegids (hoofdstukken Cursusbeschrijvingen en Hulpmiddelen bij tentamens)

Voor de cesuur verwijzen wij u in de studiegids naar par. 3.4 uitslagbepaling in het hoofdstuk **Tentamenprocedures** of naar het studienet: http://www.extranet.ou.nl/studie-alg-voorzieningen/service-en-informatie/procedures_regelgeving.htm eveneens in het hoofdstuk **Tentamenprocedures** → par. 3.4 uitslagbepaling.

Behoudens uitzonderingen door de Wet gesteld mag zonder schriftelijke toestemming van de Open Universiteit Nederland niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins.

Open Universiteit Nederland, Heerlen
Bureau Tentaminering

Voorbeeldtentamen 1

- 01 Vrijlating van slaven (de zogenaamde manu missio) behoorde tot
- a het civiele recht.
 - b het natuurrecht.
 - c het praetorische recht.
 - d het ius gentium.
- 02 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De praetor wijzigde of vulde het civiele recht aan wanneer toepassing hiervan naar zijn mening onbillijk werkte.
 - II De taak van de praetor is vergelijkbaar met de taak van de Lord Chancellor in het Engelse recht.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 03 Welke bevoegdheid had de senaat ten tijde van de republiek?
- a niet meer dan een adviserende stem
 - b het initiatief op het gebied van de wetgeving
 - c het toezicht op de mores (zedes)
 - d het vetorecht ten opzichte van besluiten van de Volksvergaderingen
- 04 De citeerwet (lex citandi) van 426 na Chr. is overbodig geworden door de invoering van
- a de Codex Justinianus.
 - b de Digesten.
 - c de Codex Theodosianus.
 - d de Novellen.
- 05 De Digesten van Justinianus
- a zijn gemaakt op verzoek van de rechtspraak.
 - b zijn gemaakt naar het voorbeeld van de Instituten van Gaius.
 - c bevatten een overzicht van het keizerlijke recht.
 - d bevatten onder leiding van Tribonianus bewerkte klassieke juristenteksten.
- 06 Dat er natuurrecht zou bestaan in de zin van een geheel van onveranderlijke, niet aan tijd of plaats gebonden regels werd
- a in de oudheid unaniem aangenomen.
 - b pas weersproken in de tijd van Verlichting
 - c al weersproken in de oudheid
 - d pas weersproken in de moderne tijd

- 07 Hugo de Groot achtte het Romeinse recht vooral van waarde omdat
- a het Romeinse recht het gemene recht, *ius commune*, van het Europese vasteland was.
 - b het als dogmatisch stelsel onovertroffen was.
 - c het een schat aan literair-historische gegevens bevatte.
 - d het zo vele regels van wijsheid en billijkheid bevatte.
- 08 Welke drie juristen behoren tot de glossatoren?
- a Irnerius, Accursius en Bartolus
 - b Irnerius, Bartolus en Johannes Teutonicus
 - c Accursius, Johannes Teutonicus en Irnerius
 - d Bartolus, Johannes Teutonicus en Accursius
- 09 De zogenaamde Extravaganten zijn te beschouwen als
- a een codificatie van canoniek recht.
 - b een exclusieve en authentieke verzameling van pauselijke decretalen.
 - c een commentaar op de Liber Sextus.
 - d een tweetal systematische verzamelingen van pauselijke decretalen, op privé initiatief tot stand gekomen.
- 10 Wanneer het bestaan van een regel van gewoonterecht niet met zekerheid kon worden vastgesteld, wendde de Middeleeuwse rechter zich tot
- a een optekening van het gewoonterecht.
 - b eerdere rechterlijke uitspraken over die gewoonte.
 - c het corpus Iuris Civilis.
 - d een turbe.
- 11 Het ontstaan van een internationaal privaatrechtelijk conflictenrecht in Italië in de loop van de Middeleeuwen vindt voornamelijk zijn verklaring in
- a de geldingskracht van het Romeinse recht als subsidiair recht.
 - b de geldingskracht van het canonieke recht naast het Romeinse recht.
 - c de praktijk der zogenaamde *professiones juris* ('verklaring van recht')
 - d het verschijnen van stedelijke statuten.
- 12 Welk recht heeft in de Middeleeuwen in ons land de rol van het subsidiaire recht vervuld?
- a het Romeinse recht
 - b het Germaanse recht
 - c het natuurrecht
 - d het canonieke recht
- 13 Een algeheel verbod tot interpretatie door de rechter werd niet gegeven door
- a Frederik II (de Grote) van Pruisen.
 - b Beccaria.
 - c Bentham.
 - d Portalis.

-
- 14 Het begrip 'mensenrecht' is ontleend aan
- a Tom Paine.
 - b John Hancock.
 - c Thomas Jefferson.
 - d Benjamin Franklin.
- 15 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De functie van een codificator is een beperkte.
 - II Een codificatie is onmisbaar in een democratische rechtsstaat.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 16 De stelling dat een codificatie 'volledig' is, houdt in dat
- a voor elk denkbaar probleem een pasklare oplossing is geformuleerd.
 - b er geen afkortingen in de wettekst voorkomen, maar alles volledig is uitgeschreven.
 - c de rechter zijn oplossingen door middel van tekstuitlegging uit de codificatie moet halen.
 - d een codificatie alle rechtsgebieden (strafrecht, staatsrecht, burgerlijk recht, enzovoorts) moet omvatten.
- 17 Naar welk recht leefde de gallo-romeinse bevolking in het Frankische rijk van koning Clovis?
- a naar Gallisch recht
 - b naar Frankische recht
 - c naar kerkelijk recht
 - d naar Romeins recht
- 18 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Het Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten (ALR) heeft in Pruisen voor wat het privaatrecht en het strafrecht betreft, gegolden tot 1900.
 - II Het Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten heeft nooit exclusieve werking gekend.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 19 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De 19^e eeuwse Duitse pandektistiek kan worden beschouwd als de voortzetting van de mos gallicus.
 - II In de 17e eeuw zette men onder de naam usus modernus pandectarum de Italiaanse beoefening van het Roomse recht (mos italicus) in het Heilige Roomse Rijk voort.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
-

-
- 20 Eén van de invloedrijkste leden van de codificatiecommissie die in het Duitse keizerrijk in 1873 werd ingesteld was
- a Von Savigny.
 - b Thibaut.
 - c Windscheid.
 - d Mommsen.
- 21 Rond 1580 werd de volkssoevereiniteit bepleit door
- a Anjou.
 - b Leicester.
 - c Francois Vranck.
 - d Willem van Oranje.
- 22 Nederland heeft een codificatie van het burgerlijke recht sinds het jaar
- a 1798.
 - b 1809.
 - c 1811.
 - d 1838.
- 23 Uit welke der onderstaande staatsregelingen is de navolgende bepaling afkomstig:
De koning van Holland zal altoos duren Groot Dignitaris van het Keizerrijk zijn.
- a uit de grondwet van 1798
 - b uit de grondwet van 1806
 - c uit de inlijvingswet van 1810
 - d uit de grondwet van 1814
- 24 De zogenaamde Leges Edwardi Confessoris leggen de nadruk op
- a het Normandische recht.
 - b de Common Law.
 - c het Danelaw.
 - d het recht van Wessex.
- 25 De Chancellors van de Court of Chancery baseerden hun uitspraken op
- a de Common Law.
 - b het gewoonterecht.
 - c het natuurrecht.
 - d het canonieke recht.
- 26 De oudste aftakking van de curia is
- a de Exchequer.
 - b de Court of Common Pleas
 - c de King's Bench.
 - d de Court of Assizes.

-
- 27 Het zogenaamde Edictum Rothari had binnen het Langobardische koninkrijk exclusieve werking ondanks dat het
- a alleen gold voor de Langobardische onderdanen van de Langobardische koning.
 - b alleen gold voor de Romeinse onderdanen van de Langobardische koning.
 - c het Romeinse recht uitdrukkelijk als subsidiaire rechtsbron erkende.
 - d het gewoonterecht uitdrukkelijk als subsidiaire rechtsbron erkende.
- 28 Tegen de verdragen-politiek werd ten tijde van het Wener Congres gewaarschuwd door
- a Saint Simon.
 - b Metternich.
 - c d'Aguesseau.
 - d d'Alembert.
- 29 In de vroege Middeleeuwen stelden partijen die een overeenkomst sloten dikwijls een schriftelijke verklaring op waarin stond naar welk recht zij, in geval van een rechtsstrijd, de overeenkomst beoordeeld wilden zien.
Welk beginsel doorkruisten deze verklaringen van recht, *professiones iuris*?
- a het territorialiteitsbeginsel
 - b het beginsel van exclusiviteit van het recht
 - c het beginsel van volkssouvereiniteit
 - d personaliteitsbeginsel
- 30 Jeremy Betham gaf de stoot tot codificatie in
- a Engeland.
 - b Griekenland.
 - c de Verenigde Staten.
 - d noch a, noch b, noch c.

Antwoordmodel voorbeeldtentamen 1

- 01 D p. 24
- 02 A p. 49-50
- 03 A p. 40, 52
- 04 B p. 60-66
- 05 D p. 65 e.v.
- 06 C p. 24
- 07 D p. 31, 32
- 08 C p. 91, 98, 105, 122
- 09 D p. 118
- 10 D p. 90, 91
- 11 D p. 120, 121
- 12 A p. 260, 420
- 13 D p. 129, 168
- 14 A p. 21 (10)
- 15 B p. 7
- 16 C p. 3
- 17 D p. 136, 138
- 18 D p. 204, 206, 207
- 19 A p. 149, 194, 215 e.v.
- 20 C p. 228
- 21 B p. 246
- 22 B p. 277
- 23 B p. 278, 100
- 24 D p. 351
- 25 C p. 368, 369
- 26 A p. 360
- 27 A p. 83, 84
- 28 A p. 153, 154, 212, 398
- 29 D p. 85, 86
- 30 D p. 78, 380

Voorbeeldtentamen 2

- 01 Ten tijde van de 12-tafelen wet berustte de rechtspraak over de plebejers bij
- a de patricische priesters.
 - b de praetor.
 - c de consuls.
 - d de volkstribunen.
- 02 Om de kwaliteiten van een bevriende jurist te schilderen was het in de jaren vijftig hier en daar gebruikelijk hem voor te stellen als "na Gaius de grootste jurist!".
Is deze uitspraak historisch gezien juist of minder juist?
- a Juist, omdat Gaius in de Oudheid als de grootste jurist werd beschouwd.
 - b Minder juist, omdat niet Gaius maar Tribonianus als de grootste jurist in de oudheid werd beschouwd.
 - c Minder juist, maar begrijpelijk omdat rechtenstudenten in de jaren '50 het meest met werk van Gaius werden geconfronteerd.
 - d Minder juist, omdat niet Gaius maar Bartolus van Sassoferrato als grootste jurist van de Oudheid werd beschouwd.
- 03 In het oude Rome (koningstijd) werd een lex (wet) uitgevaardigd door
- a de koning.
 - b de senaat.
 - c de volksvergadering.
 - d de koning en volksvergadering samen.
- 04 De citeerwet (*lex citandi*) van 426 na Chr. is overbodig geworden door de invoering van de
- a Instituten van Justinianus.
 - b Codex Theodosianus.
 - c Codex Justinianus.
 - d Digesten.
- 05 Het overgeleverde juristenrecht heeft in de codificatie van Justinianus een plaats gekregen in
- a de Instituten en de Codex.
 - b de Codex en de Novellen.
 - c de Digesten en de Novellen.
 - d de Instituten en de Digesten.
- 06 Hoe kwam men in het Romeinse recht aan een regel van natuurrecht?
- a door bestudering van de geschriften van Aristoteles
 - b door bestudering van de geschriften van Cicero
 - c door rationele verstandelijke deductie
 - d door metafysische speculaties
- 07 Veel natuurrechtsgeleerden uit de 17^e eeuw accepteerden het Romeinse recht omdat het
- a zoveel redelijke en billijke regels bevatte.
 - b dienst deed als subsidiair recht (hulprecht).
 - c aan alle universiteiten werd onderwezen.
 - d het recht was van de Roomse keizers.

- 08 Het bijzondere van het onderwijs van Irnerius bestond hierin dat hij
- a de standaardglosse (glossa ordinaria) heeft gemaakt.
 - b les gaf aan de hand van de gehele Justiniaanse wetgeving.
 - c als eerste onderdelen van het Corpus Iuris Civilis samenvatte in zogenaamde summae.
 - d de grondslag legde van de statutenleer en dus van het internationaal privaatrecht.
- 09 Wat verstaat men onder de 'Clementinen'?
- a een codificatie van canoniek recht
 - b een privé-verzameling van pauselijke decretalen uit 1317
 - c een bloemlezing uit het in Rome omstreeks 1300 geldende gewoonterecht
 - d een middeleeuws commentaar op de Novellen
- 10 Het homologatiebevel van Karel V was bedoeld om
- a te waken tegen het verloren gaan van de lokale gewoonterechten.
 - b exclusiviteit te verlenen aan de lokale gewoonten.
 - c enige uniformiteit in het gewoonterecht te bewerkstelligen.
 - d de lokale rechten en privileges uit te roeien.
- 11 Een belangrijk literatuurggenre vormen de commentaren. De uitwendige structuur van dit genre kenmerkt zich vooral door
- a een sterk casuïstische benadering van de gepresenteerde vraagstukken.
 - b zeer extensieve interpretatiemethodes.
 - c een meer systematische behandeling van een beperkt onderwerp.
 - d een historische benadering van de oorspronkelijke wettekst.
- 12 Het Romeinse recht had op het Westeuropese continent lange tijd de functie van een gemeenschappelijke subsidiaire rechtsbron.
Dit is vooral te verklaren uit
- a de zwakte van de lokale rechten.
 - b het streven van de Westeuropese staten naar rechtszekerheid.
 - c het eeuwenlange Romeinse gezag in dat gebied.
 - d de grondige systematiek van het Romeinse recht.
- 13 De positie van de advocaat in het uitleggen van de wet, vergeleken met die van de rechter komt hierin tot uiting dat
- a de advocaat niet mag uitleggen en de rechter wel.
 - b de uitlegging van de advocaat niet met gezag is bekleed en die van de rechter wel.
 - c de advocaat zijn persoonlijke overtuiging in de uitlegging mag laten meespelen en de rechter niet.
 - d de advocaat zijn uitlegging steeds op de wet moet baseren en de rechter daarnaast ook op de billijkheid.
- 14 De 'Declaration of Independence' (1776) was vooral het werk van
- a Benjamin Franklin.
 - b John Hancock.
 - c Thomas Jefferson.
 - d Thomas Paine.

- 15 Voorstander van codificatie was
- a Von Savigny.
 - b Blackstone.
 - c Schorer.
 - d Thibaut.
- 16 Welke betekenis hebben codificaties volgens Lokin voornamelijk?
- a betekenis voor de rechtseenheid
 - b betekenis voor de rechtszekerheid
 - c politieke betekenis
 - d betekenis voor de jurisprudentie
- 17 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Het Breviarium van Alaric werd ten tijde van Karel de Grote niet toegepast in Italië, omdat in Italië voor Romeinen het Corpus Iuris Civilis gold.
 - II Het Breviarium van Alaric wordt officieel Lex Barbara Visigothorum genoemd.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 18 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Het Pruisische Allgemeines Landrecht was bedoeld als subsidiaire rechtsbron.
 - II Het Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch is een deelcodificatie.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 19 F.C. Von Savigny betoogde in zijn boek 'Vom Beruf unsrer Zeit für Gesetzgebung und Rechtswissenschaft' dat
- a Duitsland nooit rijp zou zijn voor een nationale codificatie.
 - b Duitsland nog niet rijp was voor een nationale codificatie.
 - c Duitsland zo spoedig mogelijk moest overgaan tot het maken van een nationale codificatie.
 - d Duitsland geen codificatie maar een praetorisch edict in aangepaste vorm moest invoeren.
- 20 Invoering van het Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) betekende, dat de beoefenaars van het Romeinse recht in Duitsland
- a de weg van de mos gallicus moesten verlaten.
 - b moesten afzien van een literair-historische benadering.
 - c in een meer humanistische richting verder moesten.
 - d het meer moesten zoeken in de richting van de mos gallicus.

- 21 In 1581 berustte de souvereiniteit in de Republiek der Verenigde Nederlanden bij
- a de Staten-Generaal.
 - b Willem van Oranje.
 - c het volk.
 - d de Staten der Gewesten
- 22 De staatsrechtelijke grondslag voor de codificatie van het Nederlandse privaatrecht werd gelegd in het jaar
- a 1581.
 - b 1795.
 - c 1798.
 - d 1813.
- 23 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Het BW van 1838 werd aanvankelijk beschouwd als een wetboek dat een lang leven beschoren zou zijn.
 - II De wijzigingen en aanvullingen zijn alle binnen het wetboek van 1838 zelf aangebracht.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 24 De eerste verhandeling over de Common law is zeer waarschijnlijk afkomstig van
- a Willem de Veroveraar.
 - b R. Glanvill.
 - c Henri I.
 - d H. Bracton.
- 25 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Alle huidige Engelse rechterlijke instanties zijn gebonden aan de 'stare decisis'-regel.
 - II Jeremy Bentham had dezelfde opvatting over het natuurrecht als L.J. Vitringa ten onzent.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 26 De rechtenopleiding in Engeland was vooral in handen van de
- a universiteiten, waar vooral Romeins recht werd onderwezen.
 - b universiteiten, waar sinds de Middeleeuwen ook Engels recht werd onderwezen.
 - c 'attorneys'.
 - d 'apprentices'.

- 27 De Langobardische koning Rothari probeerde rechtseenheid in zijn gebied te bewerkstelligen door het zogenaamde Edictum Rothari.
Welke bewering daaromtrent is juist?
- a Het Edict is geen codificatie in technische zin, omdat exclusiviteit ontbreekt.
 - b Het Edict is een codificatie en schaft daardoor de geldingskracht van het Corpus Iuris af.
 - c Het Edict is een codificatie maar zet het Corpus Iuris niet zonder meer opzij.
 - d Het Edict is de eerste codificatie die (ten dele) in de Langobardische volkstaal is gesteld.
- 28 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De toepassing van de uitleg van het EEG-Verdrag op grond van een 'prejudiciële beslissing' is voorbehouden aan de nationale rechter.
 - II Tot de doelstellingen van het EEG-Verdrag behoort niet de unificatie van het Europese privaatrecht.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 29 Art. 9 van de Wet Algemene Bepalingen luidt:
"Het Burgerlijk regt van het Koninkrijk is hetzelfde voor vreemdelingen, als voor de Nederlanders, zolang de wet niet bepaaldelijk het tegendeel vaststelt".
Welk beginsel wordt in dit wetsartikel verwoord?
- a het personaliteitsbeginsel
 - b het gelijkheidsbeginsel
 - c het beginsel der volkssouvereiniteit
 - d het territorialiteitsbeginsel
- 30 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Jeremy Bentham was een voorstander van rechterlijke vrijheid.
 - II Jeremy Bentham stond evenals L.J. Vitringa ten onzet, afwijzend tegenover het natuurrecht.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.

Antwoordmodel voorbeeldtentamen 2

- 01 A p. 43, 44, 45
- 02 C p. 55-65, 137
- 03 C p. 40
- 04 D p. 60-66
- 05 D p. 60
- 06 C p. 23
- 07 A p. 32 e.v.
- 08 B p. 91-93
- 09 B p. 117, 118
- 10 C p. 196, 244, 256
- 11 B p. 123, 194
- 12 A p. 8, 31, 39, 88-91
- 13 B p. 11
- 14 C p. 20
- 15 A p. 264
- 16 C p. 421
- 17 D p. 85, 137, 138
- 18 A p. 204, 207 e.v.
- 19 B p. 215-219
- 20 C p. 229, 230
- 21 D p. 246
- 22 C p. 255, 268, 278
- 23 D p. 290, 291
- 24 B p. 351
- 25 C p. 375, 376, 265 e.v., 381
- 26 D p. 394
- 27 C p. 84-86
- 28 A p. 416, 418, 420
- 29 D p. 54, 86, 88
- 30 C p. 265, 266, 374, 375, 379-381